

Murens Skugga

De ekonomiska, politiska och sociala konsekvenserna av den israeliska muren

Anders Nilsson

Muren

Den mur som Israel för närvarande bygger inne på palestinskt område, riskerar inte enbart att skapa en humanitär kris för de samhällen som kantar dess väg. Den utgör dessutom ett allvarligt hot mot den nyss påbörjade fredsprocessen, då lokalbefolkningens rörelsefrihet, tillgång till sina marker och äganderätt hotas. Den

frustration och lidande som detta kan komma att medföra riskerar att ytterligare påfresta de redan spända relationerna mellan israeler och palestinier.

Karta 1

Den israeliska muren:

under byggnation, beslutad sträckning samt Yesharådets och alternativt förslag till framtida sträckning.

- Tätbefolkade palestinska områden
- Urbana israeliska bosättningar
- israeliska landsbygdsbosättningar
- Muren under byggnation eller färdigställd, juli 2003
- Beslutad framtida sträckning
- Yesharådets (israeliskt bosättarråd) förslag till framtida sträckning
- Alternativt förslag till framtida sträckning

Den israeliska muren*

För närvarande bygger Israel en mur på Västbanken, en mur som kommer att vara minst 350 km lång. Det är en mur som kan resultera i att upp till 55 % av Västbanken, tillsammans med stora delar av dess mest bördiga jordbruksmarker och vattenresurser, hamnar på den israeliska sidan. Det är en mur vars uppförande hittills inneburit att minst 100 hus har förstörts och 12 000 hektar palestinsk mark tillfälligt har konfiskerats av den israeliska staten.¹ Det är en mur som Israel säger sig bygga för att garantera sina medborgares säkerhet.

När muren är färdig kommer den att bestå av två delar; en del i betong och en del som byggs som ett stängsel. I staden Qalqiliya, på nordvästra Västbanken, har Israel redan uppfört en 8 m hög betongmur, dubbelt så hög som Berlinmuren en gång var. Vissa sträckor i betong har även uppförts i Jerusalem- och Betlehemområdet. Längs övriga sträckor uppförs ett 3 m högt stängsel. Stängslet omges av en 30-100 m bred säkerhetszon där all tillträde för obehöriga är förbjudet.

* På vissa sträckor uppför Israel en faktisk betongmur och på andra ett stängsel. I denna skrift har vi valt att ge betongmuren/stängslet den gemensamma beteckningen muren.

⁵ Byggandet av den smala korridor, som var tänkt att förbinda muren runt bosättningarna Ariel och Emmanuel med muravsnittet som löper längs gränsen mellan Israel och Västbanken, har för tillfället skjutits upp. Beslut huruvida även denna korridor kommer att uppföras, tas först sommaren 2004.

Foto från PENGON

Medan den första delen av muren, vilken är ca 150 km lång och löper från öster om Jenin i norr till Elqana på centrala Västbanken, är under byggnation (se karta 1 och 2); har den andra delen nyligen fastslagits av den israeliska regeringen. Enligt detta beslut kommer muren att fortsätta från Elqana till söder om Ramallah (se karta 1 och 2). Då den planeras att innesluta de stora judiska bosättningarna Ariel och Emmanuel, mitt på Västbanken, kommer den på sina håll att uppföras 22 km in på palestinskt område.⁵ Eftersom de sista faserna av murens framtida sträckning ännu inte har bestämts, är det osäkert exakt hur mycket palestinsk mark som riskerar att

I Qalqiliya har Israel byggt en betongmur som, med sina 8 m, är dubbelt så hög som Berlinmuren en gång var.

Karta 2

Den israeliska muren:

under byggnation,
beslutad sträckning
och den israeliska
militärens förslag till
framtida sträckning.

- Muren under byggnation eller färdigställd, juli 2003
- - - Beslutad framtida sträckning
- · - · Förslag till framtida sträckning (del av Yesharådets - israeliskt bosättningsråd - förslag)
- · · · · Den israeliska militärens förslag till framtida sträckning
- Palestinska områden instängda av muren enligt den israeliska militärens förslag (45 % av Västbanken)

hamna på den israeliska sidan av muren. Beroende på vilken av tre olika förslag till framtida sträckning som väljs, kommer mellan 10 % och 55 % att hamna där (se karta 1 och 2).²

I murens fotsår har hittills 1 468 hektar mark, 102 000 oliv- och fruktträd samt 250 växthus redan förstörts.³ Lidandet för de palestinier som bor längs den första fasen av murbygget upphör dock inte med murens färdigställande. De 72 200 palestinier som bor på den östra sidan av muren, men har jordbruksmark på den israeliska sidan, riskerar nu att förlora sin mark. Dessutom är den legala statusen för de 11 700 palestinier, som fastnar i ingenmansland mellan muren och Gröna linjen (gränsen mellan Israel och Västbanken), högst osäker. När de israeliska myndigheterna utfärdar nya identitetskort, för vissa av dessa samhällen, anges inte invånarnas korrekta bostadsort. Istället anges orter som kommer att hamna på den östra sidan om muren. Därmed finns det en stor oro bland lokalbefolkningen att om de reser till den andra sidan av muren, kommer de inte tillåtas återvända.⁴

Israeliska fredsaktivister protesterar mot byggandet av muren.

Israels beslut att bygga muren utgör ett klart brott mot internationell rätt. Enligt denna är det bl.a. förbjudet för en ockuperande makt att förstöra privat eller allmän egendom om det inte är absolut nödvändigt för att utföra militära operationer (Fjärde Genèvekonventionen, art 53) samt för en ockuperande makt att konfiskera privat egendom (Haag Konventionerna, art 46). Att muren utgör ett brott mot internationell rätt råder det idag stor enighet om inom det internationella samfundet. Den 21 oktober 2003 röstade FN:s Generalförsamling, med siffrorna 144 för, 4 mot samt 12 nedlagda röster, att fördöma det israeliska murbygget och kräva dess upphörande.

Handlar muren om säkerhet?

Visserligen har tanken att bygga en barriär för att skilja Israel från Västbanken florerat i den israeliska inrikespolitiska debatten en längre tid, men det var först 2000 som dessa åsikter fick något genomslag. Efter de misslyckade fredssamtalen i Camp David sommaren 2000, menade den israeliska Labourregeringen att det inte existerade någon ansvarsfull palestinsk motpart som det gick att sluta fred med. Därför ansåg sig Israel vara tvungen att agera unilateralt och ensidigt separera Israel från de palestinska territorierna. Genom

Stora delar av Västbankens mest bördiga jordbruksmarker och vattenresurser kommer att hamna på den israeliska sidan av muren.

att bygga en barriär skulle en de facto palestinsk stat bildas, men på israeliska villkor.

I och med utbrottet av den Andra Intifadan under hösten 2000 och den kraftiga ökningen av antalet självmordsattacker inne i Israel fick barriären en ny innebörd. Den nya Likudledda regeringen, hårt pressad av den israeliska allmänheten att visa handlingskraft gentemot den

Om det mest omfattande av tre olika förslag till framtida sträckning väljs kommer endast 45 % av Västbanken att hamna på den palestinska sidan av muren.

Fatima

“Alla i byn är ledsna för att folk kommer att förlora sin mark, oavsett om de själva har mark eller inte, det spelar ingen roll. Alla palestinier känner sig ledsna. Det är vår mark. Nu är det Israels.” Fatima är 68 år gammal och bor ensam. Hennes man dog för 14 år sedan i en bilolycka i Kuwait. Efter makens död flyttade familjen tillbaka till Västbanken. Huset hon bor i är litet och enkelt, men välvårdat.

Eftersom hennes familj, som består av tre söner och 25 barnbarn, är fattig har hon svårt att försörja sig, speciellt då familjen inte längre har någon jordbruksmark. Innan den Andra Intifadans utbrott arbetade en av hennes söner i Israel, men sedan Israel stängde gränsen mot Västbanken för över två år sedan har han inte kunnat arbeta. Därmed har det heller inte varit möjligt för honom att hjälpa sin mor. “Vår situation är inte bra”, säger Fatima med en trött blick.

Då Fatimas närmaste familj inte längre kan försörja henne, är hon idag beroende av den vidare omgivningen

...all deras mark ligger på fel sida av muren...

för att överleva. Hennes släkt hjälper henne så gott det går med uppehållet och de mer välbärgade i byn ser det som sin religiösa plikt att ge allmosor till de äldre änkorna. Fatimas släkt har visserligen

mark som de odlar grönsaker på, men då all deras mark ligger på fel sida av muren finns det stor risk att även detta stöd försvinner. Då jordbruket dessutom utgör grunden för byns välstånd, är även de rikas allmosor knutna till möjligheten att fortsätta bruka jorden.

Även om Fatima inte direkt berörs av muren, kommer hennes liv indirekt att påverkas. Detta är något som Fatima redan har märkt: “På grund av muren kan jag inte längre köpa de grönsaker som jag brukar.”

palestinska terrorismen, betonade istället dess säkerhetsmässiga fördelar. Därmed har dess uppförande blivit en betydelsefull symbolfråga för Likud samt en viktig del av partiets inrikespolitiska strategi.

När muren började konstrueras i juni 2002, presenterade den israeliska regeringen den också som det enda effektiva sättet att hindra självmordsbombare från att ta sig in i Israel. Enligt Israel legitimerar detta även den förstörelse och konfiskering av palestinsk privat egendom som måste till för att muren skall kunna uppföras. Internationell rätt ger visserligen ockupationsmakten (Fjärde Genèvekonventionen, art 53) rätt att

förstöra privat eller allmän egendom, men endast om det är absolut nödvändigt för att utföra militära

operationer. För att konstruktionen av den israeliska muren skall anses legitimt, inom den internationella rättens ramar, måste dock två krav uppfyllas. För det första skall murens uppförande verkligen öka Israels säkerhet och för det andra får det inte finnas några alternativa metoder för att förbättra Israels säkerhet vilka skulle innebära färre överträdelser gentemot den palestinska befolkningens rättigheter.

Den grundläggande tanken med muren är att självmordsbombare i hemlighet smyger sig över Gröna linjen. I och med uppförandet av muren skulle denna infiltration upphöra. Det har dock visat sig att denna beskrivning av hur självmordsbombare tar sig in i Israel är felaktig. 2002 gjorde Israels statliga revisionsverk en utredning över hur självmordsbombare, sedan den Andra Intifadans utbrott, har tagit sig in i Israel. Enligt denna utredning korsade de flesta självmordsbombare och bilar med bomber Gröna linjen via de officiella, bemannade vägspärrarna. Anledningen till att de kunde passera var att säkerhetskontrollerna vid vägspärrarna var bristfälliga. Därmed är det tveksamt huruvida muren egentligen kommer att öka Israels säkerhet då det kommer att finnas liknande vägspärrar i muren när den är färdigställd.⁵

Det finns snarare en risk för att Israels säkerhet minskar med uppförandet av muren. I dess spår kommer än större ekonomiska och sociala

I Qalqiliya har muren på sina håll byggts endast 30 m från stadens hus. Idag är Qalqiliya helt innesluten av muren.

problem att uppstå för flera palestinska samhällen. I denna miljö är det mycket möjligt att ökad frustration leder till att de extrema palestinska grupperingarna får ökat inflytande och att nya kandidater till självmordsattacker skapas. Muren riskerar även att ytterligare undergräva den redan haltande fredsprocessen eftersom den utgör ett ensidigt försök av Israel att ändra fakta på marken. Den palestinska ledningen har även krävt att muren skall tas bort, som en första åtgärd på väg mot fred.

Finns det då alternativa metoder, som Israel skulle kunna använda sig av för att öka sin säkerhet, som inte skulle innebära så stora övergrepp mot palestiniernas rättigheter? Ett uppenbart alternativ är att förbättra

Mohammed

"Min mark är likt blodet som flyter genom min kropp. Den betyder allt för mig." Mohammed är en 62-årig lantbrukare som bor tillsammans med sin fru Abir och deras 11 barn. Så länge de minns har deras förfäder arbetat som jordbrukare, men nu riskerar de att förlora över hälften av sin mark.

För att kunna försörja sin familj tog Mohammed 1982 ett lån och köpte 1,5 hektar jordbruksmark. Marken, som var belägen uppe på ett berg, var full av sten. När hans grannar fick reda på köpet, gjorde de narr av honom. De menade att ingenting kunde växa på den karga marken. Mohammed berättar att trots sina grannars hån var han fast besluten att

genomföra sin dröm. Han köpte olivplantor och planterade dem med sina egna händer. Med hjälp av sin åsna, förde han vatten upp på berget för att vattna dem. Han byggde dessutom en liten grusväg till sina marker och konstruerade en vattencistern för att samla regnvatten i. Varje år planterade Mohammed nya träd tills han slutligen hade 212 olivträd i olika storlekar.

En dag hösten 2002, när han gick till sina marker, möttes Mohammed av israeliska grävmaskiner. De var i full färd med att dra upp hans olivträd för att jämna marken för byggandet av muren. I protest satte han sig framför grävmaskinerna i fyra timmar och bad och bönade arbetarna att de skulle behandla hans träd bättre. Till slut kom några israeliska soldater. De sa åt Mohammed att han var farligare än barnen som

kastade sten och att han var tvungen att ge sig av. Med slag tvingade de bort honom. Mohammed förklarar att: "När jag hörde om konfiskeringen grät jag och alla mina döttrar grät också."

Mohammed berättar vidare hur de israeliska myndigheterna, efter den första konfiskeringen, bestämde sig för att vidga murens bredd med 10 m. När hans fru Abir gick till deras marker och än en gång såg grävmaskinerna förstöra

deras träd fick hon en hjärnblödning. Idag är både hennes vänstra arm och ben förlamade.

Då muren skär rakt igenom Mohammeds mark, återfinns nu 0,8 av hans 1,5 hektar antingen under eller på andra sidan av muren. Samtliga träd på dessa 0,8 hektar har blivit förstörda och nu återstår endast 80 mindre träd. Med dyster röst säger Mohammed: "Jag har förlorat allt. Alla våra pengar är investerade i jorden. Hela tiden funderar jag på vad jag ska göra. Jag tänker på min mark och jag gråter inombords. Jag kan inte glömma bort det."

"Jag har förlorat allt. Alla våra pengar är investerade i jorden."

rutinerna vid de officiella vägspärrarna längs Gröna linjen. Ytterligare ett alternativ är att den israeliska armén och polisen lade större tonvikt vid att patrullera och skydda gränsområdet mellan Israel och Västbanken. Enligt Israels statliga revisionsverk har den israeliska armén de senaste åren dragit ned på antalet enheter som skyddar Gröna linjen för att istället lägga tonvikt på att göra militära operationer djupt inne på palestinskt territorium.⁶

Även om vi accepterar att muren är det bästa sättet för Israel att skydda sig mot självmordsbombare, har Israel en skyldighet att bygga den så att den skapar så få påfrestningar som möjligt för lokalbefolkningen. Detta är uppenbarligen inte fallet med den nuvarande sträckningen. Genom att istället bygga den längs Gröna linjen skulle betydligt mindre övergrepp mot den palestinska befolkningens rättigheter ske. En sådan sträckning skulle även ha legitimitet enligt internationell rätt.

Varför är muren ett problem?

Förutom de direkt fysiska effekterna av muren, som förstörelse av jordbruksmark, byggnader, växthus samt oliv- och fruktträd, kommer dess uppförande även skapa flera indirekta problem.

På Västbanken utgör olivodling en av de viktigaste inkomstkällorna för palestinska bönder. Hittills har 40 000 oliv- och fruktträd förstörts på grund av murbygget.

Före den Andra Intifadans utbrott arbetade de flesta palestinerna, vilka lever i samhällena längs Gröna linjen, inne i Israel. Men efter de senaste årens oroligheter har Israel i stort sett stängt gränsen för all palestinsk arbetskraft. Utan andra inkomstkällor återvände många arbetare till

Foto av Joel Canillet

jordbruket. Eftersom merparten av dessa samhällens jordbruksområden kommer att hamna på fel sida av muren riskerar befolkningen nu att förlora sitt sista levebröd. Det är främst två problem som uppkommer i och med murens uppförande: att bönderna hindras från att nå sina marker och att deras jord riskerar att konfiskeras.

Den israeliska regeringen har lovat att 26 portar skall byggas i den första sträckan av muren och att palestinier som på olika sätt behöver tillgång till den andra sidan skall kunna passera. Problemet är att inga konkreta förslag hittills har presenterats kring var portarna kommer att placeras, vilka som kommer att kunna passera och när de kan passera. Redan nu nekas bönder, i vissa regioner, passage över det pågående murbygget och genom de få portar som hittills uppförts.⁷ Israel har även en tradition av att begränsa rörelsefriheten för palestinier på Västbanken och Gaza genom avspärningar, vägspärrar, utgångsförbud samt krav på resetillstånd. För tillfället är det till stor del upp till den enskilda soldaten vilka som passerar i vägspärrarna. Därför finns det en stor rädsla bland lokalbefolkningen att deras möjligheter att ta sig igenom de framtida portarna, kommer att vara starkt beskurna. Ett sådant scenario skulle speciellt innebära en katastrof för de minst 12 byar* som hamnar mellan muren och Gröna linjen i den första fasen

Israel har en lång tradition av att begränsa rörelsefriheten för palestinier på Västbanken och Gaza genom avspärningar, vägspärrar, utgångsförbud samt krav på resetillstånd.

av murbygget, eftersom de inte längre skulle ha tillgång till utbildning, hälsovård och social hjälp, vilket nästan uteslutande återfinns i de större palestinska städerna öster om muren.⁸

Om de palestinska bönderna längs muren nekas tillgång till sin jordbruksmark på den israeliska sidan av muren finns det dessutom en överhängande risk för att deras land kommer att konfiskeras. Som ockupationsmakt använder sig nämligen Israel av en gammal osmansk (turkisk) lag som säger att jordbruksmark, som inte brukats på tre år, kan konfiskeras av staten. Under de senaste åren har den israeliska staten flitigt använt sig av denna lag. Därmed

* Eftersom den första fasen av muren fortfarande är under konstruktion, är det ännu osäkert hur många samhällen som kommer att hamna mellan muren och Gröna linjen, men det rör sig om minst 12 och eventuellt så många som 15.

Vid tidigare tillfällen har Israel ofta uppfört bosättningar på palestinsk mark som tillfälligt har konfiskerats.

är rädslan stor för att murens uppförande egentligen är det första steget i en regelrätt konfiskering av all mark väster om den. När muren började uppföras i juni 2002 lade den israeliska staten också tillfälligt beslag på all mark under och väster om dess planerade sträckning, en tillfällig konfiskering som kommer att gälla fram till 31 december 2005. Problemet är att när Israel vid tidigare tillfällen har gett order om temporära konfiskeringar, har detta med tiden blivit permanent, då israeliska bosättningar ofta har uppförts på dessa marker.⁹

Området mellan muren och gränsen mellan Israel och Västbanken är mycket bördigt. Tack vare ett välutvecklat konstbevattningssystem odlas stora mängder gurkor, tomater och citrusfrukter.

Slutligen innebär muren ett allvarligt hot mot vattenförsörjningen för de palestinska samhällena som kantar dess väg. Under den första fasen av murens uppförande kommer minst 36 brunnar att hamna på fel sida. En del samhällena kommer därmed att förlora sin enda vattenkälla, medan andra samhällens konstbevattningssystem och tillgång till dricksvatten kommer att ta stor skada. Hittills har dessutom minst 35 000 m vattenledningar förstörts under byggandet av muren.¹⁰

Skolbarnen i Daba'a

Sprängningarna förstörde fönstren och väggarna fick stora sprickor.

Barnen i byn Daba'a brukar varje dag gå till låg-och mellanstadieskolan som ligger i en grannby, någon km bort. Men snart är kanske detta inte längre möjligt. Endast 10 m från skolan byggs nämligen muren, vilken kommer att separera Daba'a från skolan.

Daba'a ligger på nordvästra Västbanken, på den israeliska sidan av muren. Skolan hyser 450 barn. Rabah, som arbetar i skolan, berättar hur svårt det är att undervisa barnen på grund av

det ständiga oväsen som de israeliska grävmaskinerna för. Precis intill skolan har de israeliska byggarbetarna dessutom använt sig av dynamit för att jämna marken. Sprängningarna förstörde fönstren och väggarna fick stora sprickor, för att inte nämna den stress som barnen upplevde vid explosionstillfällena.

Abassi, en av skolans lärare, pendlar varje dag från den närbelagda staden Qalqiliya. Redan nu har han stora svårigheter att ta sig till jobbet, eftersom han måste korsa murbygget för att nå skolan. Då de israeliska säkerhetsvakterna oftast hindrar honom från att ta sig över, måste han i hemlighet smyga över byggplatsen. När muren är färdig kommer Abassi behöva resa 25 km för att nå skolan, jämfört med dagens 5 km. Med tanke på att Abassi dessutom

kommer att behöva passera flera israeliska vägspärrar, är det tveksamt om han kan fortsätta arbeta som lärare i skolan.

Sammanfattning

I dagsläget finns det en överhängande risk att murens uppförande kommer att skapa en humanitär kris i samhällena som kantar dess väg. Där muren har byggts, har stora värden i form av förstörd jordbruksmark, träd, hus och växthus redan gått förlorade. Men problemen upphör inte i och med dess färdigställande. När muren står klar, finns det en stor risk att lokalbefolkningens rätt till fri rörlighet, tillgång till deras mark samt äganderätt kommer att inskränkas. Då dessa samhällen nästan uteslutande är beroende av jordbruket, riskerar de att förlora sin enda inkomstkälla, vilket kan få som följd att de palestinska områdena längs Gröna linjen avfolkas.

Muren hotar dock inte enbart att skapa en potentiell humanitär kris, den riskerar även att undergräva den redan bräckliga

fredsprocessen. Den palestinska myndigheten har redan markerat att ett stopp för murbygget är en förutsättning för framgångsrika fredsförhandlingar. Den israeliska muren är en unilateral aktion som går stick i stäv med behovet av förtroendebyggande åtgärder vilka syftar till att bryta parternas misstänksamhet gentemot varandra.

Om detta sker finns det anledning att tro att Israels säkerhet, vilket anges som skäl till murens uppförande, snarare minskar i och med dess byggnation.

Om muren färdigställs, och lokalbefolkningen hindras från att bruka sina kvarvarande marker eller att de konfiskeras av den israeliska staten, kan det inte uteslutas att stödet för radikala palestinska grupper, vilka motsätter sig fredsförhandlingarna, ökar i samhällena runt

De flesta palestinska samhällen som kantar murens rutt kommer att hamna på den palestinska sidan, medan merparten av deras jordbruksmark hamnar på den israeliska sidan.

För att undvika en sådan utveckling har det internationella samfundet, nationella regeringar, enskilda organisationer, föreningar samt samfund en plikt att ingripa. Om den israeliska regeringen inte förmås att avbryta murbygget, bör åtminstone betydande press sättas på Israel för att lokalbefolkningens rätt till fri rörlighet, tillgång till sina marker och äganderätt garanteras.

Ali

"Det som tog mig 20 år att bygga, förlorade jag på några timmar." Fram till den 14 november 2002 var Ali en framgångsrik småföretagare. Han hade en plantskola där han drev upp citrus- och olivplantor, samt krukväxter. Ali berättar stolt hur han konkurrerade med de stora plantskolorna i Israel, men den 14 november ändrades allt. Med säkerhet som förevändning förstörde israeliska grävskopor de sista delarna av Alis plantskola. När de var färdiga hade plantor och växthus till ett värde av 2,9 miljoner svenska kronor förstörts.

Det var i augusti 2002 som Ali fick beskedet att hans mark tillfälligt skulle konfiskeras för att ge plats åt muren. En vecka senare började israeliska byggarbetare gräva upp träden framför Alis plantskola. De gav honom 20 dagar att flytta alla sina plantor. Visserligen lyckades Ali rädda de som var i krukor, men de som var planterade i jorden var alltför spåda för att tas upp. Han var tvungen att lämna dem och flera hundra

"Det som tog mig 20 år att bygga, förlorade jag på några timmar."

plantor förstördes. Trots att Israels Högsta Domstol senare beordrade den israeliska armén att frysa bygget under en månads tid, slutfördes förstörelsen av Alis plantskola den 14 november.

Ali berättar uppgivet hur han hade 22 anställda innan murbygget påbörjades. Idag har han endast en kvar. "Det är en katastrof. Nu handlar det bara om att överleva." Han förklarar vidare hur han inte har haft någon inkomst från sin plantskola sedan muren började uppföras. Tidigare gav plantskolan en vinst på 36 000 svenska kronor per månad. Nu lever familjen på besparingar. Med sex barn oroar sig Ali för hur han kommer att kunna försörja dem, speciellt med tanke på att han fortfarande betalar av på lånen han tog för att köpa marken.

Totalt äger Ali 2,2 hektar och arrenderar 0,1. Av dessa är idag 0,7 under murbygget, medan de övriga 1,5 ligger på andra sidan muren. Endast de 0,1 hektar som Ali arrenderar är på rätt sida.

Hittills har ingen port byggts i muren bredvid Alis mark, även om sådana löften har getts. I dagsläget är Ali beroende av de enskilda soldaternas goda vilja för att kunna passera murbygget. En gång kunde Ali inte ta sig till sin mark på 7 dagar. När han äntligen kunde gå, hade hälften av de få resterande plantorna dött.

På frågan hur han ser på framtiden svarar Ali:

"Du frågar mig hur jag ser på min framtid, men vi förstår ännu inte vad som har hänt oss. Vi är fortfarande chockade. Vi undrar fortfarande vad det är som har hänt. Kanske kan vi börja fundera på framtiden senare."

Fotnoter

- ¹ Intervju 1/7 2003 med anonym representant för Palestinian Hydrological Group (PHG); "Israel's 'Security'-Separation Fence" (2003); "Apartheid Wall" (2003); PENGON (2003a), s. 2; PENGON (2003b), s. 1.
- ² Algazi (2003); "Israel's 'Security'-Separation Fence" (2003); "Apartheid Wall" (2003); PENGON (2003a), s. 2; Schiff (2003).
- ³ Intervju 1/7 2003 med anonym representant för Palestinian Hydrological Group (PHG); PENGON (2003b), s. 1.
- ⁴ Intervju 23/4 2003 med anonym borgmästare för en palestinsk by på Västbanken.
- ⁵ B'Tselem (2003), ss. 20-21.
- ⁶ B'Tselem (2003), ss. 20-21.
- ⁷ Intervju 5/7 2003 med anonym representant för Palestinian Hydrological Group (PHG).
- ⁸ Schüllerqvist (2003); Levy (2003).
- ⁹ B'Tselem (2003), ss. 12-13.
- ¹⁰ PENGON (2003a), s. 1; PENGON (2003b), s. 1.

De palestinska bönderna längs muren är beroende av konstbevattning för att odla sina grödor. Då 35 000 m vattenledningar hittills har förstörts på grund av murens uppförande, riskerar stora jordbruksområden nu att bli obrukbara.

Käll- och litteraturförteckning

Algazi, Gadi (2003) "La vraie 'feuille de route' du gouvernement israélien. Un mur pour enfermer les Palestiniens", *Le Monde Diplomatique*, juillet.

Anonym borgmästare för en palestinsk by på Västbanken, intervju 23/4 2003.

Anonym representant för Palestinian Hydrological Group (PHG), intervju 1/7 2003.

Anonym representant för Palestinian Hydrological Group (PHG), intervju 5/7 2003.

"Apartheid Wall", - Karta. (Palestinian Hydrological Group (PHG)). Tillgänglig [via internet]: <<http://www.pengon.org/wall/newmaps.html>> [2003-07-28]

B'Tselem, (2003), "Behind the Barrier. Human Rights Violations As a Result of Israel's Separation Barrier", Position Paper, April.

"Israel's 'Security'-Separation Fence", - Karta. (PLO - Negotiations Affairs Department/ Negotiations Support Unit). Tillgänglig [via internet]: <<http://www.pengon.org/wall/newmaps.html>> [2003-07-28]

Levy, David (2003), "Apartheid Wall", *Ha'arezt*, 2 maj.

PENGON (2003a), "Know the Facts...About the Wall", February.

PENGON (2003b), "Know the Facts...About the Wall", May.

Schiff, Ze'ev (2003), "Analysis / A fence on the defensive", *Ha'arezt*. 25 juli. Tillgänglig [via internet]: <<http://www.haaretzdaily.com/hasen/objects/pages/PrintArticleEn.jhtml?itemNo=322295>> [2003-07-25]

Schüllerqvist, Lotta (2003), "Muren styckar palestiniernas land", *Dagens Nyheter*. 11 maj.

"U.S. to refrain from public criticism of new fence decision" (2003), *Ha'arezt*, 1 oktober. Tillgänglig [via internet]: <<http://www.haaretzdaily.com/hasen/objects/pages/PrintArticleEn.jhtml?itemNo=345735>> [2003-10-01]

Text av Anders Nilsson. Design av Anette Nilsson. Osignerade bilder av Anders Nilsson. Övriga bilder av Joel Carillet, Susanne Grimheden och PENGON.

Anders Nilsson är doktorand vid Institutionen för freds- och konfliktforskning vid Uppsala Universitet. Under mars-maj 2003 deltog han i det Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel (EAPPI), där han arbetade med att dokumentera de ekonomiska, politiska och sociala konsekvenserna av byggandet av den israeliska muren.

Skriften är utgiven av Sveriges Kristna Råd och kunde tryckas tack vare ekonomiskt stöd från Sida.

Sveriges Kristna Råd
Christian Council of Sweden

Har du några frågor eller funderingar angående muren, var vänlig kontakta Sveriges Kristna Råd på 08-453 68 37, 08-453 68 26 eller via e-post på seappi@skr.org.

www.skr.org • www.fredskultur.nu/foljeslagare